

Regions Skånes principer för medborgardialog 2013

Region Skånes principer för medborgardialog

Varför medborgardialog?

Medborgardialog är ett försök att kombinera idén om allas deltagande med den representativa demokratimodellen. De senaste 20 åren har utvecklingen i världens demokratier gått mot att medborgarna erbjuds fler möjligheter att delta i politiska samtal.

Hos allmänheten finns det ett starkt stöd för demokratiska normer och värderingar även om detta inte alltid visar sig i deltagande i partipolitik. Dialogen kan plocka fram det bästa ur medborgarna och bli ett värdefullt inslag i det politiska arbetet och bidra till bättre beslutsunderlag. Att delta i dialog har även ett egenvärde och främjar lärande och utveckling hos deltagarna. En framgångsrik medborgardialog kommer att föra Region Skåne närmare medborgarna i Skåne och bidra till ett ökat förtroende för det politiska systemet.

För framgång i medborgardialogen ska Region Skåne leva upp till följande fem principer:

- Ömsesidig dialog
- Brett deltagande
- Öppenhet
- Kunskapsutveckling
- Koppling till den politiska beslutsprocessen.

Ömsesidig dialog

Varje dialogtillfälle innebär för Region Skåne ett tillfälle att utveckla relationen med medborgarna. Det är tillåtet att använda olika argument och att framföra avvikande åsikter, konsensus behöver inte uppnås. Det är viktigt att medborgarna känner sig lyssnade på. Hänsyn bör tas till olika målgruppers integritet. Ett stort inslag av ömsesidighet bör känneteckna all dialog.

Brett deltagande

I en modern demokrati anses alla medlemmar av folket lika kvalificerade att delta på lika villkor. Rekryteringen av deltagare i medborgardialogen bör sträva efter att återspegla befolkningens sammansättning. Vid olika tillfällen kan olika grupper bjudas in, till exempel ungdomar. Flera olika metoder bör användas och de metoder som väljs bör i så stor utsträckning som möjligt skräddarsys för olika målgrupper. Regler och procedurer för dialogen ska präglas av respekt och hänsyn till exempelvis de som är ovana att uttrycka sig, är tystlåtna eller har avvikande åsikter. Det ska finnas en realistisk möjlighet att delta. Fysiska möten, dialog via webben, öppna möten respektive slutna möten (dit deltagare bjuds in) är exempel på vad olika metodval kan bidra med. Alla medborgare har som minimum rätten att bli erbjudna möjligheten att delta även om inte alla vill delta

Öppenhet

Öppenhet ska prägla arbetet med medborgardialog. Det ska vara allmänt känt att Region Skåne engagerar sig i medborgardialog och ser ett stort värde i det. Med tydlig information kan risken för falska förväntningar undvikas och istället kan trygghet och förtroende skapas.

Information ska göras tilltalande och spridas genom olika kanaler som egna trycksaker, hemsida, massmedia samt fysiska möten. Kontinuitet i återkoppling och informationsspridning gör medborgardialogen till ett naturligt inslag i demokratin. Öppenhet och publicitet bidrar till att deltagarna fokuserar mer på det allmännas bästa.

Kunskapsutveckling

Kunskapsutveckling behövs för att uppnå ett dialogresultat och som utgångspunkt måste det finnas ett visst mått av relevant sakkunskap.

Steg 1: Medborgardialogen tillförs information genom att alla deltagare, medborgare och politiker, bär med sig sina förkunskaper och erfarenheter.

Steg 2: Region Skåne tillhandahåller relevant information. Underlaget ska vara enhetligt, enkelt, korrekt, tydligt, fritt från värderingar och öppet för egna reflektioner hos medborgaren. Information kan gärna ges i förväg, vara tillgänglig på plats och bör vara tillgänglig för alla grupper.

Steg 3: Deltagarna utbyter tankar sinsemellan och reflekterar över informationen. För att dialogen ska bli framgångsrik behöver man ibland kunna lämna det strikt personliga perspektivet och försöka sätta sig in i andras situation. På så sätt kan nya insikter födas och bli en del av dialogens resultat. När ny kunskap växer fram ökar möjligheten till ömsesidig förståelse och ökat förtroende för motparten.

Koppling till den politiska beslutsprocessen

Koppling till den politiska beslutsprocessen är kanske den mest utmanande principen men helt avgörande ur medborgarnas perspektiv. Alltför kunskapsintensiva eller helt okända frågor är dock mindre lämpliga för medborgardialog. Ändringar av strategier, planer och projekt som kan ha väsentliga konsekvenser för medborgarna utgör exempel på när medborgardialog är lämplig. Medborgardialog bör i första hand användas tidigt i beslutsprocessen. I särskilda fall kan medborgardialog användas efter beslut.

Avgörande för en framgångsrik medborgardialog är att deltagarna upplever att det är lönt att medverka och för det krävs att dialogens resultat tas emot inom ramen för den politiska beslutsprocessen samt att politikerna återkommer till medborgarna med en kvittens på att man har behandlat dialogresultatet. Det är viktigt att klargöra att medborgardialog innebär en rådgivande funktion. Om Region Skåne i sin planering av en fråga inte anser det möjligt att skapa en koppling till den politiska beslutsprocessen så bör man överväga att avstå från dialogaktiviteter i den frågan.